

Mateřská škola Hrusice, příspěvková organizace

Náves 32, 251 66 Hrusice, IČO: 71235884
Tel.: 722 208 805, e-mail: skolkahrusice@seznam.cz
www.ms-hrusice.cz

ORGANIZAČNÍ SMĚRNICE BEZPEČNOST PŘI ČINNOSTECH S DĚTMI

Vypracovala:	Lenka Rajdlová, ředitelka
Schválila:	Lenka Rajdlová, ředitelka
Projednáno na provozní poradě:	26. 8. 2021
Nabývá platnosti a účinnosti:	1. 9. 2021

1 VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Uvedená směrnice je zpracována za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí – žáků – studentů ve školách a školských zařízeních, v souladu s Metodickým pokynem ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j.: 37 014/2005-25 a v souladu s příslušnými ustanoveními následujících obecně platných předpisů, v platném znění:

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon),
 - Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce,
 - Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů,
 - Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích,
 - Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích,
 - Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání,
- Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných,
- Vyhláška č. 238/2011 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch,
- Vyhláška č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích.

Tato směrnice obsahuje obecné informace a povinnosti týkající se organizace školních výletů a akcí mimo školu ve vztahu k bezpečnosti a ochraně zdraví dětí.

Zvláštní činnosti jsou ty, které nejsou obvyklé, tedy činnosti, které např. nebývají běžnou náplní aktivit kolektivů dětí a mládeže. Při takových činnostech hrozí zpravidla zvýšené riziko ohrožení, úrazu a vzniku škody, většinou jsou podmínkou pro jejich konání určité speciální kvalifikační předpoklady vedoucích a větší zkušenost kolektivu. Při každé takové zvláštní činnosti je třeba zvýšené opatrnosti, vyšší kázně kolektivu a autority vedoucího a zevrubnějšího poučení v oblasti bezpečnosti práce účastníků takové činnosti.

Organizační směrnice stanovuje postup a podmínky pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výchově a vzdělávání dětí v Mateřské škole Hrusice.

2 ZÁSADY BEZPEČNOSTI A ZÁKLADNÍ POVINNOSTI

2.1 POVINNOSTI ŠKOLY

Škola (školské zařízení) je povinna:

- zajistit bezpečnost a ochranu zdraví dětí při vzdělávání a výchově (dále jen „vzdělávání“), při činnostech s ním přímo souvisejících a při poskytování školských služeb,

- přijímat na základě vyhledávání, posuzování a zhodnocování rizik spojených s činnostmi a prostředím opatření k prevenci rizik (předcházení rizikům); při stanovení konkrétních opatření bere v úvahu zejména možné ohrožení dětí a zároveň přihlíží k věku dětí, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu,
- seznamovat děti s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví tak, aby bylo dosaženo jejich bezpečnosti,
- přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů,
- vydat školní řád, resp. vnitřní řád (pro školská zařízení), který upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí a jejich zákonných zástupců a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,
- zveřejnit školní řád nebo vnitřní řád na přístupném místě ve škole,
- prokazatelným způsobem seznámit se školním řádem nebo vnitřním řádem zaměstnance a žáky školy a informovat o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce nezletilých žáků.

2.2 POVINNOSTI DĚTÍ

Děti jsou povinni na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zejména:

- plnit pokyny pedagogických pracovníků školy a školského zařízení, pokyny vedoucího výletu nebo akce, příp. jiných zaměstnanců školy nebo osob vykonávajících dohled, vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem,
- dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví a pravidla požární

2.3 POVINNOSTI ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ

Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků – studentů jsou povinni:

- na vyzvání ředitele školy nebo školského zařízení, vedoucího výletu nebo instruktora akce se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání, výletu nebo akce
- informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání, výletu nebo akce,
- dokládat důvody nepřítomnosti dítěte s povinnou předškolní výchovou ve vyučování, na výletě nebo akci v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem.

2.4 POUČENÍ DĚTÍ

Škola zajistí, aby děti byli poučeni a seznámeni:

- o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s ním konkrétními pokyny,
- s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků (v přiměřeném rozsahu),
- se zásadami bezpečného chování,
- s možnými riziky a odpovídajícími následnými opatřeními, se kterými se mohou děti setkat při činnostech mimo školu (např. nebezpečí od neznámých lidí, nebezpečí násilí a šikany – viz metodický pokyn MŠMT, nálezy nebezpečných předmětů apod.),
- s ustanoveními předpisů a pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, pokud se vztahují na příslušnou činnost nebo akci,
- s ustanoveními školního řádu, vnitřního řádu, řádů sportovních zařízení, apod.,
- s dalšími opatřeními školy, jež mohou mít bezpečnostně preventivní význam.

2.5 DOHLED NAD DĚTMI

Školy jsou povinny vykonávat podle zvláštních předpisů nad nezletilými žáky náležitý dohled (§ 164 č. 561/2004). Kromě bezpečnostních hledisek zajišťují pedagogičtí pracovníci při dohledu nad žáky také výchovné působení, tzv. dohled, a to v zájmu předcházení škodám na zdraví, majetku a životním prostředí.

Pro bezpečnost a ochranu zdraví dětí – žáků – studentů má výkon dohledu nad jejich činností mimořádný význam. Konkrétní úkoly a podrobnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví a v jejich rámci i úkoly dohledu nad dětmi, žáky a studenty škol a školských zařízení stanoví pro jednotlivé typy škol a školských zařízení obecně platné právní předpisy.

Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, věku žáků a jejich rozumovému rozvoji (vyspělosti), dopravním a jiným rizikům.

Pedagogičtí pracovníci vykonávají podle pokynů ředitele dohled i mimo školu, např. při kurzech, exkurzích a jiných činnostech vyplývajících ze školních vzdělávacích programů, při účasti na soutěžích, přehlídkách popř. při jejich přípravě a na jiných akcích organizovaných školou.

Podle rozhodnutí ředitele školy mohou dohled konat vedle pedagogických pracovníků i jiné osoby, které jsou zletilé, plně způsobilé k právním úkonům a jsou v pracovněprávním vztahu ke škole. Tyto osoby musí být řádně poučeny o povinnostech dohledu a ředitel školy o tomto poučení provede písemný záznam, který osoba pověřená dohledem podepíše.

Kromě ustanovení uvedených v této kapitole, jež mohou souviset s výkonem dohledu, existují ještě další zvláštní ustanovení v právních předpisech nebo ve vzdělávacích programech, např. ustanovení o dělení tříd na skupiny, nebo jiná ustanovení o poměru mezi počtem žáků a počtem dozírajících osob, příp. ustanovení podrobněji určující způsob výkonu dohledu. Jedná se např. o následující předpisy:

Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, § 5

- Právnická osoba, která vykonává činnost mateřské školy, vykonává dohled nad dítětem od doby, kdy je pedagogický pracovník převezme od jeho zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, až do doby, kdy je pedagogický pracovník předá jeho zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě. Předat dítě pověřené osobě lze jen na základě písemného pověření vystaveného zákonným zástupcem dítěte.
- K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, stanoví ředitel mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby na jednoho pedagogického pracovníka připadlo nejvýše:
 - 20 dětí z běžných tříd
- Při zvýšení počtu dětí nebo při specifických činnostech (např. při sportovních činnostech, při pobytu dětí v prostředí náročném na bezpečnost) určí ředitel mateřské školy k zajištění bezpečnosti dětí dalšího pedagogického pracovníka, ve výjimečných případech jinou zletilou osobu, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy.
- Při zajišťování výletů pro děti určí ředitel mateřské školy počet pedagogických pracovníků tak, aby byla zajištěna výchova dětí, včetně dětí se zdravotním postižením, jejich bezpečnost a ochrana zdraví.

3 OCHRANA ZDRAVÍ

3.1 ZDRAVOTNÍ PŘEDPOKLADY

Školy se řídí ustanoveními zvláštních předpisů, které se týkají zjišťování zdravotního stavu žáků a jejich zdravotní způsobilosti pro příslušný obor vzdělání.

Pro účast na některých vzdělávacích činnostech školy, např. na škole v přírodě, sportovních a tělovýchovných akcích, výuce plavání nebo lyžařském výcviku, se vyžaduje zdravotní způsobilost, kterou posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost a zákonný zástupce potvrzuje v písemném prohlášení bezinfekčnost dítěte. Toto potvrzení nesmí být starší než jeden den.

Změny zdravotního stavu, ke kterým dojde v průběhu vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a které mohou mít vliv na zapojení dítěte do prováděných činností, oznamují děti okamžitě příslušnému pedagogickému pracovníkovi.

Zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci jsou povinni informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání nebo na účast na výše uvedených akcích.

3.2 PRVNÍ POMOC A OŠETŘENÍ, LÉKÁRNIČKY, ÚRAZY

Opatření k zajištění první pomoci při školních akcích konaných mimo školu:

- Škola zajistí, aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních, vybavené lékárníčky dle typu akce,
- Škola zajistí, aby se zásadami poskytování první pomoci všichni zaměstnanci školy. Postupy při poskytování první pomoci jsou uvedeny ve zpracované směrnici Plán první pomoci (traumatologický plán).
- Škola zajistí, aby na vhodných místech byl umístěn seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení včetně zdravotnických zařízení zajišťujících dopravu raněných a nemocných.

3.3 ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLA PŘI NĚKTERÝCH ČINNOSTECH

Kromě obecných zásad úrazové prevence musí být při některých činnostech dodržována další zvláštní pravidla. Je tomu tak zejména při následujících činnostech:

- výuka plavání,
- sportovní a turistické akce.

Ve všech takových případech klade škola zvýšený důraz na dodržování pokynů, právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, pokynů a zásad úrazové prevence pedagogickými pracovníky i dětmi. Důsledně musí být vyžadováno ukázněné chování dětí. Pedagogický dozor má k dispozici kopie průkazů zdravotních pojišťoven dětí.

Při sportovních a jiných činnostech, kde je zvýšená možnost ohrožení zdraví, se děti musí řídit pokyny vyučujícího. Vyučující nesmí dovolit, aby se dítě bez odložení nebo bez zabezpečení proti možnosti zranění a zachycení ozdobných a jiných pro činnost nevhodných a nebezpečných předmětů účastnil příslušné činnosti. Těmito ozdobnými, pro činnost nevhodnými a nebezpečnými předměty jsou např. náramky, náušnice, řetízky apod. Děti tyto předměty musí odložit na určená místa (např. v šatně), způsob zajištění předmětů stanoví ředitel ve školním řádu, příp. vedoucí pro danou činnost.

Děti musí používat vhodný oděv a obuv a musí mít výstroj podle druhu vykonávané činnosti a podle pokynů učitele, který dodržování tohoto požadavku kontroluje. Žáci musí mít oděv a obuv v řádném a použitelném stavu.

4 ORGANIZACE VÝLETŮ A AKCÍ MIMO ŠKOLU

4.1 POVINNOSTI VEDOUCÍHO VÝLETU NEBO AKCE MIMO ŠKOLU

Za přípravu, organizaci, provedení a vyhodnocení výletu nebo akce konané mimo školu odpovídá pověřená osoba – vedoucí (třídní učitel, vedoucí výletu, vedoucí instruktor apod.), který je povinen oznámit termín výletu nebo akce nejméně 3 týdny (doporučeno) před jejím konáním řediteli školy.

Vedoucí výletu nebo akce konané mimo školu zajistí zejména:

- podrobný harmonogram výletu nebo akce konané mimo školu,
- seznámení rodičů (zákonných zástupců) s cílem a organizačním zajištěním výletu nebo akce, včetně písemného souhlasu rodičů (zákonných zástupců s účastí dítěte na akci),
- seznam dětí s telefonickým kontaktem na rodiče (zákonné zástupce),
- prověření zdravotní způsobilosti dětí, vedoucí nevyžaduje zvláštní lékařské potvrzení (pouze ve stanovených případech), jen zváží s ohledem na náročnost akce, zda se jí mohou zúčastnit žáci tělesně oslabení po nemoci, žáci uvolnění z výuky některého předmětu, astmatici, alergici, apod.; žáci nepřihlášení na akci se účastní výuky v jiné třídě,
- poučení dětí a ostatních účastníků o bezpečnosti a ochraně zdraví, požární ochraně, dopravní kázni, ekologických předpisech, nebezpečí pobytu v přírodě, zásadách slušného chování, apod., zápis o poučení uvede např. do třídní knihy,
- vyúčtování akce po skončení výletu, tzn. prokazatelným způsobem s ním seznámí zákonné zástupce dětí, vrátí nevyčerpané finanční prostředky, doklady o vyúčtování uschová.

Vedoucí výletu nebo akce konané mimo školu v průběhu výletu nebo akce zajistí zejména:

- dodržování předpisů a metodických pokynů a zásad, tzn. střídání činností, dostatek odpočinku, přizpůsobení pohybových činností nejslabším účastníkům, sledování zdravotního stavu a potíží dětí, přiměřená zátěž dětí apod.,
- bezpečnost a ochranu zdraví dětí, tzn. pro pohybové činnosti dětí vyhledává bezrizikové prostory, činnosti provádí jen za dostatečného dohledu, ve vhodných podmínkách a počasí,
 - aby celodenní výlety nebyly organizovány do vzdálenějších míst, pokud není zajištěna správná životospráva (teplý oběd, odpočinek apod.),
- aby při převlékání dětí v šatnách byl zajištěn stálý dohled,
- aby děti nepřišly do styku s předměty, jimiž by se mohly zranit (upozorňovat na nebezpečí).

4.2 CHŮZE PO SILNICI, VIDITELNOST

Pro chůzi a útvar chodců platí ustanovení § 53 až § 56 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Při chůzi po silnici je potřeba dodržovat také následující bezpečnostní pravidla:

- je vhodné, pokud s dětmi mohou jít nejméně dvě dospělé osoby – jedna vpředu, druhá vzadu; pokud to není možné a se skupinou jde jako doprovod pouze jedna osoba, měla by jít vzadu, aby

měla neustálý přehled o celé skupině a mohla udržovat pořádek a kázeň; v čele skupiny by pak mělo jít to z dětí, na které se vedoucí může nejvíce spolehnout

- je nutné, aby vpředu jdoucí osoba vždy před křižovatkou, železničním přejezdem apod. zastavila postup celé skupiny; teprve poté, co je celá skupina pohromadě, všichni přejdou,
- je naprosto nepřijatelné na vozovce, a to i za pochodu, hrát hry či soutěžit; je potřeba, aby pozornost všech, hlavně vedoucího, byla co nejvíce zaměřena na to, co se děje na vozovce a na předvídání nebezpečných situací,
- stejný postup je nutný, jdeme-li po polní či lesní cestě a vozovka nám překříží naši trasu.

Děti jsou na silnicích ohroženy víc, než jiní chodci. Jsou méně soustředěné, mohou se leknout a nedokážou dobře odhadovat (např. poryv větru, který ho vyvede z rovnováhy) a předvídat. O to důležitější je, aby byly na silnici co nejlépe vidět, neboť příčinou mnoha tragických nehod je nedostatečná viditelnost. **Nejbezpečnější je se vozovkám vyhnout úplně a zvolit trasu přírodou.**

„Vidět a být viděn“ je základní pravidlo bezpečnosti na silnicích. Za snížené viditelnosti platí dvojnásob:

- používejte světlé a pestré oblečení
- používejte fluorescenční a reflexní doplňky – pásky, samolepky, nášivky apod. (umístěte je nejlépe ke konci rukávů, blízko ke kolenům a do úrovně pasu), zvyšují světelný kontrast vůči pozadí a prodlužují tak vzdálenost, na jakou může řidič chodce nebo cyklistu upozorovat,
- používejte reflexní vesty – jasně zářivé vesty s reflexními pruhy se oblékají na oblečení, postačí obléci děti na začátku a na konci skupiny, každý řidič tak už z dálky vidí, že se blíží ke skupině dětí (bezpečnostní vesta kombinuje fluorescenční barvu s reflexními pruhy a výrazně tak zvyšuje viditelnost za světla i za tmy).

4.3 DESATERO, CO DĚLAT, KDYŽ SE ZTRATÍM

Je potřeba vysvětlit dětem předem, jak se mají zachovat a co dělat v případě, že se ztratí. Měly by mít u sebe kartičku, kde bude uveden telefon na kontaktní osobu, název a adresu školy, oddílu, cílového místa, příp. jiné potřebné informace. Vedoucí, který ví, jak se v případě krize děti zachovají, je při hledání ve značné výhodě.

DESATERO – Co dělat, když se ztratím		
1	NEROZDĚLOVAT SE	Jestliže se vás ztratilo více, nerozdělujte se a zůstaňte ve skupině.
2	ZAVOLAT	Pokud máte mobilní telefon nebo přístup k telefonu, zavolejte vedoucímu akce, příp. jiné domluvené osobě.

		Když neznáte číslo a máte problémy (např. úraz, vyčerpání, stmívání, hustá mlha, jste ztraceni déle než 3 hodiny apod.), zavolejte na tísňovou linku 158: Policie 112: Integrovaný záchranný systém a řekněte KDO jste, KDE jste, CO se stalo.
3	DOJÍT NEBO DOJET SÁM	V případě, že znáte cestu a že je to bezpečné, dojděte nebo dojeďte do cíle, na tábořiště nebo na jiné předem domluvené místo (zámek, galerie, nádraží apod.).
4	VRÁTIT SE	Jestliže znáte cestu, vraťte se na poslední místo, kde byla celá skupina pohromadě (ke kostelu, na most, do parku, na zastávku apod.) nebo se vraťte zpět (do chaty, na tábořiště apod.).
5	OHLÁSIT SE NA VEŘEJNÝCH MÍSTECH	Dojděte na policii nebo na nádraží a nechte tam zprávu o tom, KDO jste, KDY a CO budete dělat. Požádejte, aby zprávu předali všem výpravcům v okolních stanicích.
6	ZŮSTAT NA MÍSTĚ A DÁVAT ZNAMENÍ	Pokud jste v neznámém, nepřehledném nebo nebezpečném terénu (hory, les apod.) nebo pokud je špatná orientace (mlha, tma, vánice), zůstaňte na místě, nikam nechodte a čekejte, až vedoucí nebo jiná záchrana najde vás. Dávejte znamení (baterkou, píšťalkou, vyvěšením šátku, voláním apod.), ale nevysilujte se. Vytvořte si provizorní úkryt (např. při vánici v horách, označte ho větví, tyčí nebo lyžemi s pestrým kusem oděvu apod.).

7	POŽÁDAT O POMOC	Nebojte se požádat o pomoc, ale nechoďte k nikomu domů ani na odlehlá a neznámá místa.
8	DO AUTOBUSU, TRAMVAJE, VLAKU NASTOUPIT I BEZ PENĚZ	Do veřejných dopravních prostředků nastupte klidně i bez peněz. Vždy vystupujte slušně, vysvětlete průvodčí nebo řidiči co se stalo, uveďte název oddílu či školy a kam potřebujete dojet. Jízdné je možno vyrovnat dodatečně.
9	ZANECHÁVAT ZPRÁVY	Jestliže jste mimo civilizaci a bez telefonu (na horách, v lese, v přírodě), nechávejte zprávy na viditelných místech (na rozcestníku, na stromě apod.). Napište KDO jste, KDY jste zde byli – čas, CO budete dělat dál, KAM jdete.
10	DBÁT NA BEZPEČNOST	VŽDY pamatujte na své bezpečí. Nechoďte na nebezpečná místa, do hlubokého lesa, po skalách, kolem propastí, po kolejích apod. Chovejte se slušně a ohleduplně.

5 KONTROLNÍ ČINNOST

Dodržování podmínek pro bezpečnost a ochranu zdraví dětí kontrolují průběžně vedoucí zaměstnanci školy v rámci své působnosti a plnění úkolů v oblasti prevence rizik. Pedagogičtí pracovníci kontrolují a vyžadují dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, jakož i dodržování pokynů dětmi.

6 ZÁVĚR

Společným znakem školních výletů a akcí konaných mimo školu je určitá neobvyklost, která vyžaduje zvýšenou pozornost, speciální poučení účastníků a zejména specializované proškolení či přímo kvalifikaci vedoucích.

Se zpracovanou organizační směrnicí musí být v rámci školení seznámeni všichni pracovníci a v přiměřeném rozsahu také děti – žáci – studenti. Zodpovědnost za splnění tohoto požadavku má ředitel.

Zaměstnavatel je povinen zajistit řádné zpracování, vedení a ukládání veškeré dokumentace týkající se plnění povinností na úseku BOZP a PO, včetně záznamů o školení, revizních zpráv, návodů k obsluze apod., udržovat zpracovanou dokumentaci aktuální a v případě změn zajistit její aktualizaci oprávněnou osobou.

Tato směrnice nabývá účinnosti dnem podpisu osoby oprávněné ke schvalování dokumentace.

V Hrusicích dne 26. 8. 2021

Schválila:
jméno, podpis, funkce